

Перекладено 18 мовами світу

Найкраща книжка року
Kirkus і New York Public Library

Бестселер The New York Times

Еймі Моллой

ІДЕАЛЬНА МАТИ

Aimee Molloy

The PERFECT
MOTHER

Еймі Моллой

ІДЕАЛЬНА МАТИ

Харків

2020

УДК 821.111(73)
М75

Серія «Художня література»

Перекладено за виданням:
Molloy, Aimee. The Perfect Mother / Aimee Molloy. —
New York : HarperCollins Publishers, 2018. — 336 p.

Переклад з англійської *Тетяни Іванової*

Дизайнер обкладинки *Світлана Кривошеї*

Моллой Е.

М75 Ідеальна мати / Еймі Моллой ; пер. з англ. Т. Іванової. —
Х. : Віват, 2020. — 336 с. — (Серія «Художня література»,
ISBN 978-966-942-826-4).

ISBN 978-966-982-599-5 (PDF)

ISBN 978-966-942-974-2 (укр.)

ISBN 978-0-06-269679-3 (англ.)

У психологічному романі порушено проблеми сучасного материнства. У центрі уваги — долі жінок, які називають себе «травневими матусями»: їхні малюки народилися саме цього місяця. Двічі на тиждень подруги збираються в парку й діляться своїми страхами та radoщами. Одного вечора, поки діти перебувають із нянями, товариство зустрічається в місцевому барі, але щось іде не так: немовля матері-одиначки Вінні викрадають із будинку. Поліція ставить тривожні запитання, і приватне життя молодої жінки стає принадою для ЗМІ. Висловлюючи свій погляд на те, якою має бути ідеальна мати, авторка наголошує, що сучасні жінки можуть відкинути нав'язані їм шаблони.

УДК 821.111(73)

ISBN 978-966-982-599-5 (PDF)

ISBN 978-966-942-826-4 (серія)

ISBN 978-966-942-974-2 (укр.)

ISBN 978-0-06-269679-3 (англ.)

© Aimee Molloy, 2018

© ТОВ «Видавництво “Віват”», ви-
дання українською мовою, 2020

Присвячую Марку

*Три сліпі мишки, три сліпі мишки,
Дивись, як біжать, дивись, як біжать!*¹

¹ Оригінальна назва *Three Blind Mice* («Три сліпі мишки»), англійська дитяча народна пісенька. (Прим. пер.)

ПРОЛОГ

День матері. 14 травня

Джошуа.

Я прокидаюся, мене лихоманить. Небо у вікні наді мною пульсує дощем; я мацаю простирadlo і згадую, що я сама. Заплющую очі і знову занурююся в сон, допоки не прокидаюся від раптового гострого болю. Відтоді як він пішов, я щоранку прокидаюся, почувуючись хворою, та сьогодні я одразу розумію, що це щось інше.

Щось не те.

Ходити боляче, але я сповзаю з ліжка й важко ступаю на підлогу, колючу від пилу та піску. У вітальні я знаходжу свій телефон, але не знаю, кому зателефонувати. Він — єдиний, із ким мені хочеться говорити. Мені треба повідомити йому, що зі мною щось діється, і почути від нього, що все буде гаразд. Мені треба сказати йому, просто ще раз нагадати, що я його кохаю.

Але він не відповідає. Або, ще гірше, відповідь і кричатиме в телефон, що його терпець урвався і що коли я бодай іще раз його наберу, то він...

Біль хапає мене за поперек так сильно, що я ледве дихаю. Я чекаю, доки він мине, чекаю полегшення, яке мені обіцяли, але воно не настає. Усе зовсім не так, як у книжках, і зовсім не схоже на те, що радив мені лікар. Він казав, що все має відбуватися поступово. І що я сама знатиму, що робити. Я мала розраховувати час. Сидіти на м'ячі для йоги, який купила на розпродажу. Залишатися вдома до останнього, аби уникнути апаратів і ліків. Усього того, що роблять у лікарнях, щоб дитина народилася раніше, навіть якщо до того ще не готовий.

Я не готова. До дати моїх пологів іще два тижні, і я не готова.

Я фокусуюся на телефоні. І набираю не його номер, а її — доули¹, пірсингованої жінки на ім'я Олбані, яку я бачила лише двічі в житті.

«Я приймаю пологи й не можу зараз відповісти на ваш дзвінок. Якщо ви...» Я повзу зі своїм ноутбуком до ванної й сідаю на холодні кахлі, поклавши вологий рушник собі на шию, а тоненький комп'ютер — на випнутий обрис свого сина. Я відкриваю імейл і починаю писати їм, Травневим мамам.

Я розмірковую, чи це нормально. Мої руки тремтять, коли я друкую. Мене нудить. Я відчуваю сильний біль. Це відбувається занадто швидко.

Вони не відгукнуться. Вони пішли на вечерю, вони їдять щось зі спеціями, щоб прискорити свої пологи, вони відпивають по ковточку пива із кухлів своїх чоловіків, насолоджуються тихим вечором удвох, на що невдовзі годі буде сподіватися, — про це нас попереджали досвідчені матері. Вони не побачать мого листа до самого ранку.

Моя пошта відгукується одразу ж. Мила Френсі.

«Починається! — пише вона. — Рахуй інтервал між переїмами, і нехай твій чоловік постійно розмірено тисне на твій попереk».

«Як там у тебе? — пише Нелл. — Минуло двадцять хвилин. Досі відчуваєш?»

Я лежу на одному боці. Друкувати мені важко.

«Так».

Раптом кімнату заступила темрява, а коли я — за десять хвилин, а може, за годину по тому, не знаю — розплющую очі, відчуваю лише, як тягнеться біль від гупи на потилиці. Я знову переповзаю до вітальні, і весь цей час чую звук, звіряче завивання, але не одразу розумію, що вию я.

¹ Доула (з англ. *doula*) — повитуха, яка допомагає породіллі підготуватися до пологів удома і власне під час пологів. (*Тут і далі прим. ред., якщо не зазначено інаше.*)

Джошуа.

Я дістаюся дивана й падаю на подушки. Тягнуся рукою проміж ніг. Кров.

Я натягую тоненький дощовик на нічну сорочку і якимось чином спускаюся сходами.

Чому я не склала сумку заздалегідь? Травневі мами стільки писали про те, що треба покласти в сумку, яку беруть із собою, а моя залишилася в шафі, у спальні, порожня. У ній нема ні айпода із медитативною музикою в ньому, ні кокосової води чи м'ятної олії, якщо раптом підступить нудота. Нема навіть роздрукованого плану моїх пологів. Заколисую свій живіт під тьмяним вуличним ліхтарем, поки не прибуває таксі та я не вмощуюся на холодному задньому сидінні, намагаючись не помічати стривоженого виразу на обличчі водія.

Я забула речі, які купила для немовляти, — вони б знадобилися, коли повертатимуся додому.

У лікарні хтось відправляє мене на шостий поверх, де мене просять зачекати в приймальні.

— Будь ласка, — нарешті звертаюся я до жінки за столиком. — Мене лихоманить і паморочиться в голові. Ви не могли б покликати мого лікаря?

Сьогодні не його зміна. Приходить інша жінка, якої я ніколи не бачила. Я сідаю, і мені стає страшно, а потім з мене на зелений пластиковий стілець починає литися рідина, що пахне землею, зовсім як на задвірку в мами, де я, коли мені було шість років, викопувала черв'яків.

Я виходжу в коридор, сповнена рішучості продовжувати ходити, триматися прямо й уявляти знову і знову, яким було його обличчя, коли я йому сказала, що вагітна. Він злився, він безкінечно повторював, що я його обдурила. Він вимагав, щоб я позбулася дитини. Бо це все зруйнує.

Мій шлюб. Мою репутацію. Ти не можеш зі мною так вчинити.

Я тобі не дозволю.

Я не сказала йому, що вже бачила миготіння зеленої лінії пульсу, що чула з колонки під стелею ритмічне биття серця,

схоже на звуки розкрученої скакалки. Я не сказала йому, що ніколи й нічого у світі я не хотіла так, як цю дитину.

Сильні руки підіймають мене з підлоги. Грейс. Так написано на її бейджику. Грейс веде мене до палати, обхопивши за талію, і каже, щоб я прилягла. Я пручаюся. Я не хочу лягати в ліжко. Я хочу знати, що з дитиною все гаразд. Я хочу, щоб біль минув.

— Зробіть мені епідуральну¹, — кажу я.

— Мені шкода, — каже Грейс, — але вже надто пізно.

Я стискаю її руки, зашкарублі від надто великої кількості мила й хлорованої води.

— Ні, будь ласка. Надто пізно?

— Для епідуральної.

Мені здається, я чую із коридору кроки, які наближаються до моєї палати.

Мені здається, я чую, як він мене кличе.

Я слухаюся й лягаю. Це він. Це Джошуа, він кличе мене з п'ятьми. Лікарка вже тут. Вона озивається до мене, вони чимось обмотують мій біцепс, легко ковзають голкою під мою шкіру на згині руки — плавно, ніби ковзанами по льоду. Вони питають, хто приїхав зі мною, де мій чоловік. Кімната обертається довкола мене, і я відчуваю запах. Запах рідини, що витікає з мене. Запах землі, вологої землі. Мої кістки розпирає ізсередини. Я палаю мов у вогні. Так не повинно бути.

Я відчуваю тиск. Я відчуваю жар. Я відчуваю, як від мого тіла, відокремлюючись, відривається моє дитя.

Я заплющую очі.

Я тужуся.

¹ Епідуральна анестезія — один із методів знеболення в пологах.

РОЗДІЛ 1

Чотирнадцять місяців по тому

КОМУ: Травневим мамам

ВІД: Ваших друзів у Віллідж

ДАТА: 4 липня

ТЕМА: Сьогоднішня порада

ВАШ МАЛЮК: ЧОТИРНАДЦЯТЬ МІСЯЦІВ

Сьогоднішня порада на честь свята, і стосується вона незалежності. Чи помічали ви, що ваш колись безстрашний малюк раптом лякається всього, що довкола нього, коли ви зникаєте з його поля зору? Сусідський милий собака перетворюється на жахливого хижака. Тінь на стелі стає привидам без рук. Це нормально, що ваш малюк починає відчувати небезпеку цього світу, і тепер це ваша робота — допомогти йому подолати ці страхи, дати йому зрозуміти, що він у безпеці, що навіть коли вас не видно, то мама, попри все, завжди буде поруч, щоб захистити його.

Як швидко плине час.

Принаймні так завжди кажуть нам люди, незнайомі, руки яких торкаються наших животів, кажуть нам, що ми повинні насолоджуватися цим часом. Кажуть, що не встигнемо й оком змигнути, як усе скінчиться. Не зоглядишся, як вони вже почнуть ходити, заговорять, а потім покинуть нас.

Минуло чотириста одинадцять днів, але я не можу сказати, що цей час сплинув швидко. Я намагалася уявити, що б сказав доктор Ейч.

Іноді я заплющую очі й уявляю себе в його кабінеті, мій час майже скінчився, а наступний пацієнт нетерпляче топчеться у вітальні. «Ти схильна зациклюватися на різних речах, — сказав би він. — Але ось що цікаво: це ніколи не буває щось позитивне, у тебе завжди суцільний негатив. Подумай над цим».

Позитив?

Мамине обличчя, яке було таким умиротвореним, коли ми зрідка залишалися вдвох, коли їздили на машині у справах, коли сиділи біля озера.

І ранкове світло. І краплі дощу.

Ті тихі весняні вечори, коли я сиділа в парку, а малий крутив сальто в моєму животі, набрякли ноги, які не вмщувалися в сандалях і були подібні до перестиглих персиків. Той час, коли всі проблеми ще не почалися, коли Мідас ще не став *малюком Мідасом*, останньою новиною для всіх, коли він був усього лише новонародженим хлопчиком із Брукліну, одним із мільйона, не більш і не менш винятковим, ніж десяток чи десь близько десятка тих малюків із ясними личками й дивними іменами, що спали на зборах у колі Травневих мам.

Травневі мами. Моя група для матусь. Ніколи мені не подобалося це слово. *Матуся*. Воно таке напружене, політизоване. Ми не були *матусями*. Ми були матерями. Людьми. Жінками, овуляція яких просто припала на одні й ті самі дати, а потім ми народили в один і той самий місяць.

Ми не знали одна одну, ми просто вирішили — заради користі для наших дітей, заради здоров'я власної психіки — стати друзями. Ми зареєструвалися на веб-сайті «Віллідж» — «найулюбленішому ресурсі бруклінських батьків» — і познайомилися одна з одною через пошту задовго до того, як зустрілися, задовго до того, як народили; ми говорили про своє нове життя в таких подробицях, як ніколи б цього не робили з нашими справжніми друзями — вони просто не витримали б наших балачок. Ми розмовляли про те, як

дізналися, що вагітні. Про те, як краще повідомити наших мам. Ми обмінювалися ідеями щодо найкращих імен для немовлят і ділилися тривогами щодо нашого тазового дна. Це Френсі запропонувала нам зустрітися особисто в перший день весни, і всі ми того березневого ранку донесли себе до парку, згинаючись від ваги своїх животів на третьому їх триместрі. Сидячи в тіні, вбираючи запах молодого трави, що ледь встигла проквітнути, ми тішилися тим, що зібралися разом, що нарешті змогли побачити обличчя одна одної за знайомими ніками. Ми продовжували зустрічатися, реєструватися на одні й ті самі курси для вагітних, на класи невідкладної допомоги, ми вигиналися поруч в одних і тих самих йога-студіях.

А по тому, у травні, почали народжуватися діти, як ми того й чекали, саме перед найспекотнішим літом, яке будь-коли реєстрували в Брукліні.

«Ти впоралася!» — писали ми, відповідаючи на останнє повідомлення про народження, і туркотіли, як справжні бабусі, над прикріпленими до листів світлинами крихітних немовлят, загорнутих у рожево-блакитні лікарняні покривальця.

«Які щічки!»

«Ласкаво просимо до нашого світу, малюче!»

Одні з нашої групи протягом кількох тижнів боялися вийти з дому, а інші дочекатися не могли, коли вже ми зустрінемося, щоб похвалитися своїм малюком. (Ми ще не звикли як слід до своїх немовлят і навіть не називали їх на ім'я — не було ні Мідаса, ні Вілла, ні Поппі, було просто «малюк».) На кілька місяців звільнені від роботи, ми збиралися двічі на тиждень, завжди в парку, і зазвичай під вербою біля бейсбольного поля, якщо комусь із нас щастило дістатися туди першою й розташуватися в тінистому місці. Спочатку група зазнавала великих змін. Вона поповнювалася новими людьми, а ті, кого я вже звикала бачити, зникали — здебільшого це були скептики, старші за нас, які не поділяли нашої

повсякчасної тривоги, матері, які вже від'їжджали в дорогі передмістя Меплвуда та Вестчестера. Проте я завжди могла розраховувати на трьох молодих жіночок, які завжди приходили на домовлену зустріч.

Передусім це була Френсі. Якщо в нашої групи був би маскот¹, здатний оклеїтися пір'ям і трьома стрибками надихнути команду виграти гру материнства, то це була б вона. Міс Хочу-всім-подобатися, така правильна, пухкенька, солоденька і сповнена найкращих сподівань.

Потім я назвала б Колетт, яку ми всі любимо, подругу, якій можна довіритися. Ця рудоволоса красуня, котра ніби зійшла з реклами шампунів, легкої вдачі та колорадської невимуженості, народжувала вдома без будь-якої анестезії. Ідеальна жінка, притрушена цукровою пудрою.

І нарешті Нелл. Така собі британка, холодна, яка не звикла довіряти книжкам та всіляким порадам експертів з «довіря-ся-своїм-інстинктам», «мені-напевне-не-варто». (Мені напевне не варто їсти отой мафін із шоколадними крихтами. Ті чипси. І пити третій джин із тоніком.) Але було в Нелл і щось інше, щось глибше від невдоволеного фасаду, і це я помітила в перший же день: вона, як і я, була жінкою із секретом.

Я аж ніяк не мала наміру стовбичити на місці збору постійно, але приходила так часто, як ставало сил доносити схилом униз, до парку, спочатку своє вагітне тіло, а потім візок із малюком.

Я сідала на свою ковдрочку, візок паркувала поряд із іншими у трикутних плямах тіні під вербою і відчувала, як поволі тупію, слухаючи їхні ідеї щодо батьківства, стосовно того, як деякі речі потрібно робити саме так і ніяк інакше. Годувати тільки груддю. Розпізнавати причини, через які дитина може не спати. Всюди носити дитину із собою, хизуючись,

¹ Маскот (від фр. *Mascotte*) — персонаж, антропоморфний чи будь-який інший, котрий є символом чогось. Часто уособлює певний колектив: школу, спортивну команду, співтовариство, військовий підрозділ, захід або бренд.

наче це якась коштовність, куплена за скажені гроші в «Блумінгдейлі».

Не дивно, що за якийсь час мені вони стали страшенно нудними. Ну хіба можна витримати такий рівень самовпевненості? Хто спокійно всидить на місці, слухаючи отаке?

А коли не витримуєш? Коли ти не годуєш грудним молоком? Коли, приміром, молока в тебе практично немає, хай би скільки китайських трав ти ковтала і скільки б часу проводила посеред ночі з молоковідсмоктувачем? Коли ти падаєш з ніг від втоми, хоч як намагаєшся дешифрувати натяки малюка на те, чому він не спить? Що, коли тобі не до смаколиків, які ти мала б купити для зустрічі?

Колетт приносить мафіни. Кожнісінького разу — двадцять чотири міні-мафіни з дорогої крамнички з випічкою, яка нещодавно відкрилася на місці іспанської забігайлівки. Вона розпаковує картонну коробку й роздає всім мафіни, простягаючи над немовлятами.

— Вінні, Нелл, Скарлетт, пригощайтеся, — зазвичай каже вона. — Вони неймовірні.

Чимало мамочок ввічливо відмовлялися, натякаючи на те, що їм треба худнути, і витягали свої морквяні палички та яблучні дольки. Але не я. Мій живіт уже плаский і підтягнутий, як і був до вагітності. За це я маю дякувати своїй мамі. Хороші гени — ось що завжди кажуть про мене люди. Вони говорять про те, що я висока, про те, що струнка, що в мене майже симетричне обличчя. Про що вони *не* говорять, так це про *іншу* половину успадкованих мною генів. Ту половину, що перейшла до мене не від моєї майже повністю симетричної мами, а від мого майже повністю біполярного батька.

Гени Джошуа не кращі. Я б хотіла якось поговорити з ним про це, запитувала в нього, чи не тривожить його власна ДНК і та кількість зусиль, які він вимушений був докласти, аби її перемудрувати. В нього теж був божевільний батько: чудовий лікар, такий чарівний і привітний з пацієнтами. А насправді жорсткий алкоголік.

Проте Джошуа не любив, коли я говорила про його батька, тож я навчилася про це мовчати. Я, звісно ж, нічого не озвучую Травневим мамам, ні про свої гени, ні про Джошуа, ані про його батька. Я не розповідаю, як важко все стало для мене без Джошуа. Як сильно я його любила. Як я віддала б усе — геть усе — щоб знову бути з ним. Хай навіть всього одну ніч.

Я не можу їм про це розповісти. Нікому не можу. Навіть доктору Ейч, видатному мозкоправу, який зачинив свій кабінет саме тоді, коли був найбільше мені потрібен, та й подався на Західне узбережжя із дружиною та трьома дітьми. У мене більше нікого не лишилося, тож спочатку я ходила на їхні зустрічі, сподіваючись знайти щось спільне з ними, знайти в нашому спільному досвіді материнства щось таке, що могло б мені допомогти трішки розвіяти темряву тих перших місяців, що їх усі називали найважчими. «Далі стане легше, — писали експерти зі здоров'я. — Для цього потрібен час».

Що ж, легше *не* стало. Мене звинуватили в тому, що скоїлося проти ночі на четверте липня. Але не минає жодного дня, щоб я сама собі не нагадала правду.

Це не моя вина. Це їхня вина.

Саме через них зник Мідас і я втратила все. Навіть тепер, рік по тому, коли я сиджу в цій тюремній камері, ощупуючи жорсткий нерівний шрам на животі, мені спадає на думку, що все могло б скластися геть інакше, коли б не вони.

Коли б я не записалася до їхньої групи. Коли б вони обрали іншу дату, або інший бар, або когось іншого замість Альми, щоб посидіти з малим тієї ночі. Коли б не телефон. Коли б слова, що їх того дня сказала Нелл, не стали пророчими. Вона підвела обличчя до неба так, що сонце стерло всі її риси, і мовила: «У таку спеку зазвичай трапляється щось погане».